

Література:

1. Брус М. Фемінітиви української мови в переплетенні давніх і сучасних тенденцій: Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://litmisto.org.ua>
2. Пономарів О. Культура слова: мовностилістичні поради: навч. посібник. – 2-ге вид., стереотип. / ОГ. Пономарів. – К.: Либідь, 2001. – 240 с.

Хмелюк Н. О.,
стажист-дослідник кафедри іноземних мов
та професійної комунікації ТНЕУ

СПЕЦИФІКА НАВЧАННЯ ЕНАНТІОСЕМІЧНОЇ ЛЕКСИКИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ДО ЗОВНІШНЬОГО НЕЗАЛЕЖНОГО ОЦІНЮВАННЯ

Сьогодні німецька мова є однією з найпопулярніших та найперспективніших іноземних мов в Україні. Вона входить у рейтинг 10-ти найпоширеніших мов світу, а також до складу мов Європейського Союзу, і є другою, після англійської, щодо використання у Європі. Більше 100 млн. чоловік розмовляють нею.

Двосторонні економічні відносини між Україною та Німеччиною сьогодні активно розвиваються. Німеччина є важливим торговельним партнером України та найбільшим іноземним інвестором. Саме тому вивчення німецької мови є актуальним для майбутніх українських економістів, студентів, абітурієнтів, сьогоднішніх одинадцятикласників, десятикласників.

Особливої ретельності потребує німецька мова в підготовці до ЗНО, і з тієї причини, що вона є не лише популярною, але й досить складною. За даними УЦОЯО, у 2016 році на ЗНО з німецької мови було зареєстровано 2582 осіб, з яких – 469 абітурієнтів не впоралось із завданням. Це становить 18,16% від загальної кількості зареєстрованих.

Відомо, що тест зовнішнього незалежного оцінювання з німецької мови у 2017 році складається із завдань чотирьох форм: на встановлення відповідності, з вибором однієї правильної відповіді, на заповнення пропусків у тексті і завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю [2].

Виконання всіх вищезгаданих завдань вимагає від абітурієнтів не лише ґрунтовних знань з мови, але й навичок роботи з текстом із пропусками, різноманітною лексикою, що вимагає мовної здогадки, написання офіційних та неофіційних листів, творів різної тематики.

Особливої уваги в підготовці до ЗНО, на нашу думку, заслуговує явище енантіосемії. Під поняттям *енантіосемії* ми розуміємо поляризацію значень всередині слова, тобто здатність слів поєднувати у своїй семантичній структурі протилежні значення. Німецьке слово «Enantiosemeie» походить з грецьк. «en» – «в» + «antios» – «протилежний» + «sēma» – «знак». Першим лінгвістом, що вивчав енантіосемію є німецький мовознавець Карл Абеля, який у роботі «Über

den Gegensinn der Urworte» («Протилежні значення прасів»), що датується 1884 роком, описав протилежні значення деяких слів у давньоєгипетській мові [1].

Проаналізувавши навчальні програми загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням німецької мови, підручники з німецької мови та виходячи з власного досвіду шкільної практики, ми дійшли висновку, що доцільним є впровадження вивчення енантіосемії як окремого лексикологічного феномену на заняттях з німецької мови поряд з такими лексичними явищами як синонімія, омонімія, антонімія. Аналіз досліджень дає можливість зробити висновок, що енантіосемія, маючи деякі спільні ознаки з омонімією, антонімією та полісемією, суттєво відрізняється від них. Однак, якщо розглянути відношення синонімії, омонімії та антонімії з точки зору бінарної структури (план вираження і план змісту) слова, то енантіосемія правомірно вписується у ці відношення: синонімічні одиниці – різні за формою, близькі за значенням; антонімічні одиниці – різні за звучанням, протилежні за значенням; омонімічні одиниці – ідентичні за звучанням, різні за значенням; енантіосемічні одиниці – ідентичні за формою, протилежні за значенням.

Також завдяки значній кількості економічної енантіосемічної лексики у німецькій мові, її можна впроваджувати в межах теми «Die Wirtschaft. Die Bank»: **Abnahme f** (відняття, зменшення, спад, послаблення; прийняття, покупка, прийом), **abnehmen** (знімати, відбирати, анулювати; приймати, брати), **abrechnen** (отримувати гроші; видавати гроші, розраховуватись), **Abrede f** (домовленість, угода; заперечення, оспорювання), **abreden** (домовлятися (про щось); відмовляти (когось від чогось)), **Abwicklung f** (хід, розвиток; закінчення, ліквідація); **aufheben** (зберігати, оберігати; скасовувати, знищувати), **auslaufen** (починатися (десь); закінчуватись (чимось), повільно переставати, наближатись до кінця), **ausleihen** (давати напрокат, позичати в когось; брати напрокат, позичати комусь), **Bankverpflichtung f** (зобов'язання перед банком; зобов'язання банку), **beantragen** (пропонувати; подавати запит), **Beantragung f** (пропозиція; вимога), **borgen** (давати вборг; брати вборг), **borgweise adv** (вборг давати; брати), **einstellen** (встановлювати, регулювати, настроювати; переставати, призупиняти), **Fixheit f** (нерухомість, незмінність; швидкість, гнучкість), **fristlos adj** (безстроковий; негайний), **Heimfallrecht n** (право держави на конфісковане майно; право власника на зворотнє отримання майна), **leihen** (позичати комусь; позичати в когось), **Mehr n** (більшість, залишок, надлишок), **Reduktion f** (скорочення, обмеження; редукція відновлення), **reduzieren** (зменшувати, обмежувати, скорочувати; відновлювати), **sicherstellen** (забезпечити безпеку, зберегти; конфіскувати, вилучити, арештувати), **Verzinsung f** (сплата відсотків; нарахування відсотків, стягування відсотків), **verzollen** (сплачувати мито; обкладати митом),

Verzollung f (сплата мита; обкладання митом), **zusetzen** (додавати (до чогось); збільшити, прибавити; втратити, зазнавати шкоди, збитків).

Отже, вивчення енантіосемічної лексики є важливим аспектом підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання, адже слова з протилежними значеннями в своїй семантичній структурі потребують особливої уваги в усіх видах діяльності, що перевіряються, а саме: у використанні мови, текстах з пропусками, підборі заголовків до оголошень, написанні листа чи твору.

Література:

1. Abel C. *Über den Gegensinn der Urworte* / Carl Abel. – Leipzig, 1884. – 65 p. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ia700503.us.archive.org/19/items/berdengensin00abel/berdengensin00abel.pdf>
2. <http://osvita.ua/test/training/5194/>

*Холоденко Т. В.,
учитель англійської мови
Тернопільської класичної гімназії
Дем'янюк Н. Б.,
учень 11 (VII) класу Тернопільської
класичної гімназії*

ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Рідна мова є відображенням багатства культури та головною цінністю народу, вона – найкрасивіша і найдорожча серцю та супроводжує нас усе життя. Проте сучасні умови інтеграційних процесів зумовлюють необхідність у вивченні іноземних мов. Важливо зазначити, що англійська мова у теперішньому світі визнана, як мова міжнародного спілкування і використовується в усіх сферах життєдіяльності людини. Потреба популяризації англійської мови підтверджується поширенням її вивчення у дошкільних та шкільних закладах, вищих учбових закладах, численних гуртках, на курсах і тренінгах тощо. Однак рівень володіння англійською мовою серед населення України залишається на досить незадовільному рівні, тому важливим є популяризація англійської мови з урахуванням викликів сучасності та перспектив її розвитку.

У сучасних умовах глобалізаційних процесів посилюється роль англійської мови як засобу міжнародної комунікації, що, беззаперечно, сприятиме її поширенню з використанням новітніх технологій навчання як у світі, так і в Україні [3, с. 67].

Англійську мову визнано як офіційну мову міжнародного бізнесу та торгівлі, Інтернету і техніки, науки і мистецтв. 80% ділового мовного простору належить саме їй. Кожен з нас все частіше стикається із нею у спілкуванні з